

Evangelická teologická fakulta UK

Posudek vedoucí bakalářské práce: Problematické situace, které přináší pozice školního psychologa Zuzana Hanauerová

Přestože je školní psycholog často zmiňovanou figurou školského poradenského pracoviště, objevuje se jen na některých školách a většinou na pozici se zkráceným úvazkem nebo v dvojroli, kdy společně se školní psychologii se věnuje ještě vyučování či jiné činnosti. Z toho vyplývají určitá specifika, možnosti i limity pro realizaci této profese. Autorka předložené bakalářské práce si klade otázku, jaké je postavení školních psychologů ve vztahu k ostatním profesím zastoupeným na školách, s čím se potýkají a jaké situace plynoucí z těchto vztahů řeší. Zajímá se především o problematické situace plynoucí z pozice, jakou má školní psycholog v síti profesních vztahů s učiteli, vedením školy, rodiči, žáky, metodiky prevence a odborníky s ped.-psych. poraden. Vlastním výzkumným šetřením mezi několika školními psychology z pražských základních škol se pokouší zodpovědět tuto otázku, včetně toho, jakým způsobem daní psychologové situace řeší a co jim pomáhá řešení najít.

Práce má logickou strukturu, po obsahové stránce je čtenář nejprve seznámen s pojmem školní psycholog ve stručném porovnání s některými jinými aplikacemi psychologie, dále autorka vysvětluje funkci a podoby školních poradenských zařízení a pracovišť, a nakonec se pokouší identifikovat vztahy a obecná vztahová specifika školního psychologa s dalšími profesemi zastoupenými na škole - ředitel, učitel, třída, žák, rodič. Míra vzhledu do celého tématu je limitovaná tím, že autorka nemá přímou zkušenost s problematikou a je odkázaná na studium literatury, která je v této úzké oblasti spíše zobecňující a nepřliš pronikavá, s několika výjimkami (např. příspěvky Jany Zapletalové, předsedkyně Asociace školní psychologie, a Stanislava Štecha).

Kvalitativní šetření metodou polostrukturovaného rozhovoru s pěti školními psychology poskytl popisy některých problematických situací, které autorka abstrahuje a kategorizuje ve vztahu k informacím z teoretické části. Výtěžnost z toho šetření je omezená nezkušeností výzkumnice (rozhovor je náročná metoda sběru dat jak co do provedení, tak do vyhodnocení) i schopností vzhledu a abstrakce, nicméně i tak jsou informace z šetření plastickým doplněním tématu.

Práce se po jazykové stránce vyznačuje určitou těžkopádností a neobratností, objevují se stylistické chyby a několik formálních chyb (např. Štech, nikoli Štěch, respondenti, nikoli korespondenti), také míra abstrakce a propojení, do které je autorka schopná téma rozvinout, je omezená, nicméně má z mého hlediska nesporný přínos jako poctivý pokus specifikum této psychologické profese uchopit a popsat. Z hlediska grafického a formálního uspořádání je práce odpovídající, seznam literatury a citování zdrojů odpovídá požadavkům.

Práce byla konzultována: dostatečně

Navrhované hodnocení: D

Zdůvodnění, závěr: Pozoruhodné téma a cíl práce autorka řeší prostřednictvím kvalitativního šetření metodou polostrukturovaného rozhovoru mezi pěti

školními psychology, kterému předcházelo prostudování problematiky v literatuře. Po jazykové, obsahové i výzkumné stránce zůstávají určité limity v míře vhledu, abstrakce a kompilace poznatků.

Otázky, podněty k diskusi při obhajobě:

- U popisu vzorku uvádíte, že dvě školní psycholožky mají na školách kumulovanou funkci (zástupkyně ředitele, metodička prevence) - mohla byste výstupy z rozhovorů s těmito dvěma osobami analyzovat ve vztahu ke kumulaci jejich funkcí? Projevilo se to jako zdroj problematických situací?
- Jedna respondentka popisovala, jak je pro ni těžké jednat s paní učitelkou, která je současně manželkou ředitele. Co byste doporučila, jak by školní psycholog měl postupovat, aby se této těžkosti zbavil? (Její současné řešení je "snažím se jí vyhýbat" str. 50)
- Co jste se naučila zpracováním výzkumného šetření? Co byste v případě jeho opakování dělala jinak?

Doporučuji k obhajobě.

4.9.2017 Mgr. Anna Klimešová